

Yeni Anneliğin Sosyolojisi: Postmodern Zamanda Anne Olmak, yazar: Zehra Zeynep Sadıkoğlu

(İstanbul: Alfa Yayıncılık, 2019), 256 sayfa, ISBN: 978-625-449-802-2

Döne Ayhan | 0000-0002-1633-385X | done.ayhan@karatay.edu.tr

KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Konya, Türkiye

ROR <https://ror.org/054341q84>

Öz

Aile toplumsal bir gerçeklik olarak önemini her zaman korumaktadır. Aile sosyolojisinde önemli aktörlerden bir tanesi olan annenin postmodern dönemde yaşadığı değişim de kayda değerdir. Klasik bir anne kimliğinin ötesinde postmodern dönemde annelik profesyonel bir nitelik taşımaktadır. Enformasyon teknolojilerinin gelişim hızıyla bilgi artık bir tüketim nesnesi haline almıştır. Bilginin tüketilmesiyle uzmanlık alan ve sınırları genişleyerek annelik özel alandan kamusal alana taşınmıştır. Anne kimliğinin yeniden inşa edildiği günümüzde orta sınıf kadınların çocuğa attığı anlamın farklılaşması da söz konusudur. Anneliğin kültürel yapısının anlaşılmasına çalışıldığı bu çalışma, “Yeni Anneliğin Sosyolojisi Postmodern Zamanda Anne Olmak” isimli eserin kitap kritiğinden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yeni Annelik, Kadın, Kimlik, Postmodern Zaman, Aile

Atıf Bilgisi

Döne, Ayhan. “Yeni Anneliğin Sosyolojisi: Postmodern Zamanda Anne Olmak, yazar: Zehra Zeynep Sadıkoğlu (İstanbul: Alfa Yayıncılık, 2023), 256 Sayfa, ISBN: 978-625-449-802-2”. *Sosyolojik Bağlam Dergisi* 5/1 (Nisan 2024), 165-172.

<https://doi.org/10.52108/2757-5942.5.1.8>

Geliş Tarihi 10.01.2024

Kabul Tarihi 25.03.2024

Yayın Tarihi 15.04.2024

Sociology of New Motherhood: Being a Mother in Postmodern Times, by Zehra Zeynep Sadıkoğlu

(İstanbul: Alfa Publishing, 2019), 239 pages, ISBN: 978-625-449-802-2

Döne Ayhan | 0000-0002-1633-385X | done.ayhan@karatay.edu.tr

KTO Karatay University, Faculty of Economics, Administration, and Social Sciences,
Department of Sociology, Konya, Türkiye

ROR <https://ror.org/054341q84>

Abstract

Family always maintains its importance as a social reality. The role of mothers, an important factor in family sociology, has undergone significant changes in the postmodern period. Beyond the identity of a classical mother, motherhood in the postmodern era has a professional nature. With the rapid development of information technologies, information has transformed into a commodity. With the consumption of information, the field and boundaries of expertise have expanded and motherhood has moved from the private sphere to the public sphere. Nowadays, middle-class women attribute a different meaning to their child when the mother's identity is being reconstructed. This paper aims to comprehend the cultural constructs of motherhood. It reviews the book *The Sociology of New Motherhood: Being a Mother in Postmodern Times*.

Keywords

New Motherhood, Woman, Identity, Postmodern Time, Family

Citation

Döne, Ayhan. "Sociology of New Motherhood: Being a Mother in Postmodern Times, by Zehra Zeynep Sadıkoğlu (İstanbul: Alfa Publishing, 2023), 256 pages, ISBN: 978-625-449-802-2". *Journal of Sociological Context* 5/1 (April 2024), 165-172.

<https://doi.org/10.52108/2757-5942.5.1.8>

Date of Submission 10.01.2024

Date of Acceptance 25.03.2024

Date of Publication 15.04.2024

Zehra Zeynep Sadıkoğlu'nun kaleme aldığı 2023 yılının yarısında Alfa Yayınlarından 256 sayfa olacak şekilde *Yeni Anneliğin Sosyolojisi: Postmodern Zamanda Anne Olmak* adlı eser, yeni anneliğin sosyokültürel bağlamına odaklanan nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilip yazarın doktora çalışmasının basılı halidir. Kitabın kapak tasarımında bebeğini kucağında taşıyan bir anne resmi göze çarpsa da dikkatli bakıldığında anne figüründe birden fazla sima ve bakış bulunmaktadır. Aslında kapak görseli bebeğin yetişmesinde annenin yalnız olmadığını, birden fazla uzmanın süreçte etkisinin olduğunu ima etmektedir. Halen İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışan yazarın akademik ilgisi aile sosyolojisi bağlamında annelik, kadın ve değişen suretleri üzerine şekillenmektedir. Sosyoloji literatürüne “yoğun

annelik” kavramını kazandıran yazar, aile ve ilişkiler sosyolojisi anahtar kavramı altında bir değişim yaşandığına dikkat çekmektedir. Bugün aile kurumuna yönelik paradigma değişimi yaşandığı söylenebilir. Aileye atfedilen kültürel anlamın farklılaşması, çalışma hayatının dinamiklerinin kökten değişimiyle çiftlerin her ikisinin de aktif çalışma hayatında olması, bekârlığın bir tercih olarak benimsenmesi, evlenme yaşının yükselmesi, evlilik dışı birlik-teliklerinin normalleşmesi, boşanma ve tek ebeveynli aile formunun yaygınlaşması ailenin bilinen özgünlüğünü kaybettirmektedir. Aile sosyolojisine dair klasik bir metin olmaktan ziyade anne kimliğinin yeniden inşa edilmesini göstermesi için saha araştırması bulgularına da yer verilmesi esere canlılık sağlamıştır. Toplumsal yapıyla anneliğin ilişkisini vurgulayarak okura anneliğin “yeniliğini” sergilemektedir. Eserin temel motivasyonu, modern dönemde konulan çizgilerin yerini alan postmodern dünyada anne kimliğinin yeniden inşa edildiğini açıklamaktır. Anne, çocuk ve uzman ilişkisi üçgeninde vücut bulan çalışma, yeni anneliği kültürel perspektifle ele almaktadır. Annelik çocuğun tüm gelişimsel aşamalarını yakından takip eden ve sorumluluk alan bir aktörken, zamanla “yoğun annelik” durumunun ön plana çıkmasında uzman bilgisinin etkisinden bahsedilmektedir. Yoğun annelik tecrübesini anlamak için orta sınıf kadınları üzerine eğilen çalışma, modern zamanda çocuğa atfedilen değerin toplumsallıktan bireyselliğe doğru kaydığını göstermektedir.

Çocuk imgesinin kültürel değişim yaşadığını, postmodern dönemde annelik çocuk merkezli, uzman rehberliğinde risk bilinçli, maddi ve manevi sorumluluğu yüksek bir “iş” olarak algılanmaktadır. Türkiye'de eğitimi orta sınıf kadınların hamilelik, doğum ve çocuk yetiştirme süreçlerinden oluşan annelik tecrübelerine odaklanan eser, çocuğa yönelik bakış açısı, annelik fenomeninin anlaşılması, ideal anne profilini açıklaması üzerine dizayn edilmiştir. Bunu da annelerin bilgi kaynakları, risk algıları, ideal/iyi anne algısı, annelik

pratiklerindeki izleme ve izlenme durumuna dair bakış açılarıyla dile getirilmiştir. Annelik tecrübelerinde annelik sürecinin nasıl deneyimlendiği, bu süreçte uzmanlık bilgisiyne nasıl tanışıldığı, annelik sürecine yansınası ve annelik deneyiminde uzmanlık bilgisinin ne yönde düzenlendiği şeklinde temel sorulara odaklanılmıştır.

Annelik sadece toplumsal ve tarihsel perspektifle değil, bizzat annenin sahip olduğu ekonomik, sosyal ve kültürel sermayesiyle şekillenmektedir. Çünkü bireysel farklılıkların en somut görülebileceği habitus farklılıkları anneler arası farklılaşmayı da getirmektedir. Dört bölümden oluşan eserde, *Bilgi Temelli Annelik* bölümünde ekonomik koşulların teknolojiye enformasyonun gelişmesine etkisiyle anneliğe uzman bilgisinin taşınması ve uzmanların toplumsal yapıda önemsenmesi vurgulanmıştır. “Doğru” anneliği tanımlayan bilimsel bilginin annelere ulaşmasında değişimin yaşanmasına dikkat çekilmiştir. Teknolojideki gelişmelerle dijital iletişim platformlarının uzman bilgilerinin annelerle paylaşılmasında işlevi tartışılmıştır. Geleneksel annelik bilgisi dijital dünyaya taşınırken annelik kültürü de evden sanala geçmiştir. Yeni dönemde uzmanlar toplumu eğitim misyonuyla hareket ederek popüler pedagojiler inşa etmektedirler. Bu durum annelik sürecinin özgüllüğünü kaybederek anneliğin görev olarak algılanması tehlikesini getirmektedir. Bilginin işlenmesi, piyasaya sürülmesiyle bilgi satışı gerçekleştirilerek burada anneler müşteri pozisyonuna gelmektedir. Son dönemde kendi annelik deneyimlerini dijital kanallarda annelerle paylaşan profesyonel olmayan, öznel bir süreç dikkat çekmektedir. Bu durum anneliğin nasıl yürütüleceği şeklinde geleneksel bilginin yerini profesyonel bilgi temelli otoriteye sahip tıbbi ve psiko-sosyal yaklaşıma bırakmakta ve bir yandan da özel alanda kalan anneliğin kamusal alana taşınmasını etkilemiştir.

Günümüzde anneliğin çerçevesini bilimsel bilgiye sahip uzmanlar “yasa koyucu rolü”yle çizmektedirler. Annelik, geçmişte olduğundan daha profesyonel ve rasyonel bir “iş” niteliği kazanmıştır. Uzmanlar postmodern dönemde kültürel sermayelerinin yüksek oluşuyla “profesyonel”ler grubunu oluşturmuştur. Toplumda yer alan herhangi bir kişinin dijital platformlarda üretici ve tüketici olması insanlarda kamusal ve mahrem ayrımını flulaştırmıştır. Postmodern dönemde içerik üreten, kitap, film, müzik üreticisinden yorum yazar sıradan kişiler dâhil herkes üreten tüketici konumundadır. Yeni dönemde “ebeveynlik uzmanları”nın dijital mecrada kişisel tecrübelerinden yola çıkarak kitlelere duygusal değer oluşturup buradan da reklam vb. yöntemlerle kazanç sağlamaları anneliğin metalaşmasını beraberinde getirmektedir. Küresel firmaların karını maksimize etmesi amacıyla uzmanlık bilgisini kullanarak anneleri hedef almaları söz konusudur. Reklam ve pazarlama alanında anneliği kullanan işleyiş, sadece çocuk özelinde değil anneleri de çocuğun yetişmesinde tüketici formunda görmektedir. Annelerin bilgiye erişiminde yazılı kaynaklar, internet ve sosyal medya, yakın çevre önemli kaynaklardır. Annelikle ilgili bilgi sahibi olmak için dijital kanallar kolay olması sebebiyle sıklıkla tercih edilmektedir. Sosyal medyada çeşitli anne sıfatlarıyla bulunan annelerin aile, komşuluk kavramını deneyim aktarımıyla ele almaları takip edilmesini kolaylaştırmaktadır. Yakın sosyal çevre özellikle 0-6 yaş çocuğu olan annelerin bilgi kaynağında anneanne veya babaanne aktörü deneyim temelinde önemsenmek-

tedir. Çocuk büyüdükçe psikolojik problemlerde uzman bilgisi ve otoritesi kabul edilmektedir. Uzman bilgisi bilimselliğe dayandırıldığı için güvenilir bulunmaktadır.

Risk Bilinçli Annelik başlıklı ikinci bölümde, anneliğin riskli bir görev olarak algılanması ve bu değişimin anne üzerindeki etkisi tartışılmıştır. Postmodern dünyada zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın uzmana ulaşma durumunun önemine değinilmiştir.¹ Modern dünyada risk ve belirsizliklerin sadece doğal süreçlerden değil imal edilmiş risklerin de bulunduğunu hatırlatmak gerekmektedir. Zaman ve mekânın anlamını kaybettiği bu düzlemde anneler için tehdit ve risklerin artması söz konusudur. Risklerin modern dönemde öngörülebilir bir yönü bulunduğunu, risklerden kaçınılabileceği belirtilmektedir. Risklerin çeşitlenmesi yeni dönemde anneliğin gündemindedir. Çocuğun dünyaya gelmeden risklere açık olması ve diğer dönemlerde de devam etmesi geçmişle kıyaslandığında daha yoğun yaşanmaktadır. Risklere karşı annelerin uzmanlarla iş birliği içerisinde olması gerekliliği vurgulanmaktadır. GDOLu gıda, radyasyon, kimyasal kirlilik, yan etkisi olan ilaç ve aşular gibi modernitenin ürettiği riskler konusunda annelerin risk bilincini geliştirmesi beklenmektedir. Anneler ekolojik bilinçlilik çerçevesinde bilimsel referansla aşı veya mamalara karşı çıkabilmektedirler. Annelere düşen yol ise mevcut bilgi ve riskleri yorumlayarak tercihte bulunmaktadır. Çocuk büyüdükçe risklere yönelik annelerin kaygı durumlarının azaldığını ve annelik deneyimine güvenerek risk algılarının değiştiği söylenebilir. Risklerin annelerde travma etkisi yarattığını, çünkü risklerin kontrol edilemediği vurgulanmaktadır. Bu noktada hamilelik süreci ve doğum anne ve çocuk için belki de en yoğun risk kaygısının yaşandığı dönem olmaktadır. Zorlu hamilelik süreci, tıbbi yardımlar, çevredeki hasta bebekler, bebeğin sağlığı annelerdeki risk algısını artırmaktadır. Sosyal çevrenin risk algısı da anneyi uzman otoritesine teslim etmektedir. Annelerin risk algısında besin, oyuncak, giyim gibi konularda doğal olandan yana tercihler yapılmakta, katkı maddesi kanserojen içerikleri tehdit oluşturmaktadır. Annelerin doğal olana dönüş sürecinde uzmanların bilimsel ve etik bir yol haritası sundukları görüşü mevcuttur. Çocuğun sağlıklı gelişimi için annenin üzerinde baskı kuran uzmanlar sağlıklı iletişime dikkat çekmektedirler. Çünkü anne ve çocuk arasındaki güvenli bağlanmanın gerçekleşmesi çocuğun sosyal, akademik, psikolojik alanlardaki iyi oluş halini de doğrudan etkileyecektir.

Düşünümsel Annelik başlıklı üçüncü bölümde anneliğin, kadınlar için çocuğun psikolojik ve fiziksel sağlığını, geleceğini riske atmaktan imtina ederek bu konulardaki bilimsel bilgi ve uzman önerileriyle düzenlenmesini, sorgulamasını gibi anneliğin düşünüselleşmesi, risk yönetiminin bireyselleşmesi, sağlığın yeni bir etik olarak ortaya çıkması meselesi tartışılmıştır. Çocuğun sağlıklı gelişimi için annelerin uzman önerilerinde tercihte bulunup buna göre anneliği şekillendirmeleri söz konusudur. Süreç içerisinde annelerin tercih ettiği uzmanlık bilgisi değişebilmekte ve sorgulayarak yeniden düzenlenebilmektedir. Postmodern dönemde çeşitliliğin, çok kültürlülüğün gelişip yaygınlaşmasıyla annelik artık uyum ve fedakârlık içeren bir şey değil, yatırım gerektiren bireysel bir pro-

¹ Edward William Soja, *Postmodern Coğrafyalar Eleştirel Toplumsal Teoride Mekânın Yeniden İleri Sürülmesi*, çev. Yunus Çetin (İstanbul: Sel Yayıncılık, 2017), 152.

jeye dönüşmüştür. Annelerin alternatifler arasında tercihte bulunması risk bilincini de gerektirmiştir. Uzmanlık bilgisiyle annelik kimliği dönüşüm nesnesi olmuştur. Postmodern çağda kesinliklerin olmayışı, bilgilerin çokluğu durumunda anneler kendileri için yeni reçete ve keskinlik icat etmek durumunda kalmışlardır. Anneler çocuğa yönelik tüm riskleri hesaplayarak harekete geçmektedirler. Burada tüm sorunluluğun anneye verilmesi yanlış bir bakış açısının sonucudur. Çocuktan sorumlu tek ebeveyn olarak annenin görülmesi hem anneyi baskı altında tutmakta hem de çocuğun ihtiyaç ve gelişiminde babanın rolü pasifize edilmektedir. Toplumsal bir özne olan insana modern dünyada tek başına baş etmede yetersizliği vurgulanarak profesyonel yardımlar gereklilik olarak gösterilmektedir. Rehabilitasyon, terapi ve bakım, danışmanlık gibi pratiklerle anne kimliği iyileştirilmeye çalışılmaktadır. Anne kimliğinin dönüşümü sadece çocuk üzerinden değil, annenin hayat tarzını yeniden üretmesiyle kültürel bir süreci de kapsamaktadır. Eğitimli ve orta sınıfa ait kadınlar “ideal anne”ye ait göstergelere sahip olmak için eğitimler, uygulamalar ve aktiviteleri hayat tarzı haline getirmiştir. Gösterge ve imajlar yoluyla anne kimliği yeniden inşa edilmiştir. Çocuğu hayatın merkezine alan, profesyonel bilgiye sahip anneler olunması gerekliliği anneliğin tekipleşmesine neden olmaktadır. Dolayısıyla anne kimliği gerçeklikten sembolik bir nesne şeklinde popüler tüketim nesnesine dönüşmüştür. Çocuğun yetenek ve ilgisini keşfetmesi için alan yaratma görevi anneye düşmektedir. Başarılı bir çocuk da annenin başarısı olarak algılanmaktadır. Okul tercihi gibi boş zaman aktiviteleri de annenin sorumluluğundadır. Aile yaşamı çocuğun bu faaliyetlere katılımı üzerinden şekillenmektedir. Bu noktada aşırı ebeveynlik kavramı ortaya atılmaktadır. Anneliğin yoğun bir performans gerektiren bir olgu olduğu anlaşılmaktadır. İdeal anne, maddi ve manevi koşulların yeterliliğiyle tanımlanmaktadır. Nasıl bir anneyim? sorusuna annelerin cevabı çocukla kurulan güven ilişkisi ve kaliteli vakit geçirmektir. Çocuğa vakit ayıramama, sabır gösterememe ve kurullarla pratik geliştirme de annelerin kendilerine yönelttikleri eleştirilerdir. Çocuğun yaşı büyüdükçe annenin psikolojik ilgiden pedagojik ilgiye kaydığı belirtilmektedir. Çocuğun okul tercihi noktasında da baş aktör olan anne; ailenin hayat tarzına uygunluğu (kolej-devlet) ile eğitim hayatını kurgulanmaktadır. Ailenin habitusuna uygunluk okul dışı etkinlik tercihinde de kendisini göstermektedir. Bourdieu, habitusu belirli kültürel düzeye mensup kişilerin zihin dünyalarındaki bilgi formu olarak tanımlamaktadır.² Spor ya da sanat dallarındaki ders ve aktivitelerle destekleyen anneler yönlendirme sorumluluğu olarak aileye uygun olanları tercih etmektedirler. Çocuğun desteğe ihtiyaç duyduğu alanlarda annenin fırsat sunması, çocuğa yatırım yapılması anneliği “iş” olarak anılmasını pekiştirmektedir. Günümüzdeki anneliğin belirli kriterlerle değerlendirilmesi ve iş olarak algılanması anneliği performans kaygısıyla baş başa bırakmaktadır. Anneler çocukları üzerinden hayat tarzlarını yeniden üretmektedirler.

Gözetimden Özdenetime Annelik isimli dördüncü bölümde ise riskten kaçınma ve anne kimli-

² Pierre Bourdieu, *Ayırım Beğeni Yargısının Toplumsal Eleştirisi*, çev. Derya Fırat - Günce Berkkurt (Ankara: Heretik Yayınları, 2015), 257.

ğinin dönüşmesine uzmanlık bilgi ve önerilerini takip etme, annelik pratiklerini buna göre düzenleme ve oluşan yeni anneliğın daha çok çocuğu gözetleyerek, annenin de kendisini gözetleyip denetlediği geliştirdiği üzerinde durulmuştur. Anne ve çocuğun gözetime maruz kalması modern dünyanın gözetleyici ve tahakkümcü tavrını beslemektedir. Postmodern dönemde ise gözetim yerini öz disipline bırakmıştır. Postmodern toplumda anneler üst düzey teknolojilerin pasif mağduru değil kendi ihtiyaç ve istekleriyle uzmanlarla iş birliği yapan aktif aktörlerdir. Annelerin çocuklar üzerinde ses kayıt cihazı, akıllı saat vb. gibi nesnelere gözetimi gündelik hayatta karşılık bulmaktadır.

Sonuç olarak annelik günümüzde rasyonel ve profesyonel bir nitelik kazanmıştır. Sosyokültürel arka plana bakılacak olursa enformasyon teknolojisinin gelişimi uzmanların toplumsal yapıdaki önemini artırmıştır. Bilgi tüketim metası haline gelmiş ve uzmanlık sınırı genişlemiştir. Klasik tıp doktorları, psikolog ve pedagogların yanı sıra medyada görünen yeni uzmanlık alanları oluşmuştur. Bu da anneliğın özel alandan kamusal alana taşınmasında etkili olmuştur. Geleneksel bilginin yerini bilimsel bilginin almasıyla uzmanlar annelerin gözünde yüceltilmektedir. Bilimsel bilgiler ise kurgusal ve kâr amacı gütmeleriyle anne-çocuk etkileşiminin orijinalliğini bozup mesafeyi getirerek anneliği yeniden yapılandırmaya çağrıda bulunmuştur. Bugün anneliğe atfedilen değer uzman bilgilerince şekillenmektedir. Günümüzde hâkim olan otoritelerden bağımsız birey yaşamı anne kimliğinde mümkün olmamaktadır. Anneler kendi rızalarıyla uzmanların gözetimine girmektedir. Bu açıdan Annelerin uzmanlara bağlı kısmen de bağımlı olduğu söylenebilir. Yoğun anneliğın orta sınıftaki görünümüne odaklanan çalışma için getirilecek en büyük eleştiri yoğun anneliği ortaya çıkaran koşulların yeterince açıklanmamasıdır. Çocuğun gelişimsel dönemlerine göre anneliğın farklılaşan boyutları da düşünülecek olursa belirli dönemlere odaklanabilirdi. Ayrıca eğitilmiş annelerin popüler kültürün etkisinden izole bir şekilde uzmanların reçetelerini sorgulamaları da söz konusu olabilir. Çalışmanı en güçlü yanı aile sosyolojisine dair özgün ve güncel bir konu çerçevesinde anneliğın değişen görünümüne odaklanmasıdır. Aile ve ilişkilerin dinamik yapısı gereği gelecek dönemlerde farklı kavramların literatüre kazandırabileceği ya da yeni çalışmalara kapı aralayacağını belirtmek gerekmektedir. Yazarın tümevarımsal bir yaklaşımla ele aldığı eser, konu ve yöntemsel açıdan başarılı ancak analiz kısmında zaman zaman kuramsal destekten yoksun oluşuyla eleştirilebilir. Fenomenolojik araştırma deseniyle anneliğın kültürel dünyası anlaşılmaya çalışılmasıyla istifade edilecek nitelikte bir kaynak olarak nitelendirilebilir. Annelik günümüzde çocuğun bütünsel gelişiminden birincil sorumlu, uzman ve annenin kendini izlediği ve kimliğini yeniden inşa ettiği bireysel etik ilkelere dönüşmüştür. Son olarak anlaşılması kolay ve akıcı bir üslupla yazılan eser, gündelik hayatta karşılaşılan anne profilini anlamakta tutarlı bir tartışma gerçekleştirmiştir. Anneliğın değişen görünümünü açıkça belirten yazar, orta sınıfın dışında da anneliğe atfedilen anlamın merak edilmesini sağlamaktadır. Akademik ilgisi bu alanda olan kişilere ilham vermesi açısından kayda değer bir çalışmadır.

Kaynakça | References

Bourdieu, Pierre. *Ayrımlı Beğeni Yargısının Toplumsal Eleştirisi*. çev. Derya Fırat - Günce Berkkurt. Ankara: Heretik Yayınları, 2015.

Soja, Edward William. *Postmodern Coğrafiyeler Eleştirel Toplumsal Teoride Mekânın Yeniden İleri Sürülmesi*. çev. Yunus Çetin. İstanbul: Sel Yayıncılık, 2017.